

Kuželky nejsou bowling

Kuželky mají jednu nespornou výhodu: ačkoliv jsou poměrně technicky náročné, hráčům skýtají radost od samého začátku. Není vůbec důležité, že prvních pár hodů pravděpodobně skončí v bočním žlábků. Stačí sledovat zkušenější spoluhráče, nechat si od nich poradit a pak to prostě zkoušet. A hlavně, kuželky nejsou to samé co bowling. Jde o dvě odlišné hry.

Dávají tělu zdravý pohyb...

Princip soutěžního „trefování se něčím do něčeho jiného“ jako by byl starý co lidstvo samo. Zřejmě už pravěcí lidé vrhali kámen k určenému cíli, kterým mohlo být několik zvířecích kostí opřených o skálu. Za prapočátky kuželnářského sportu však tyto dávné kratochvíle považovat nemůžeme. Historie moderních kuželek se datuje od středověku. Prvním písemným dokladem o existenci hry je kronika města Rothenburgu z roku 1147. Kuželky se rychle šířily po Evropě a stejně rychle se měnil i jejich charakter: z nevinné zábavy se stával bohapustý hazard. Hrál o se peníze a často přelétla mezi soupeři nevraživá jiskra, jež vyústila v krvavou rvačku v hospodě či před ní.

A tak přišly zákazy a omezení. Někde dílčí, jinde úplná (například v Tyrolsku byli kuželníci nemilosrdně pronásledováni za všech okolností, jinde se smělo hrát, když „vrchnost povolila“). Nadšenci však neváhali předpisy porušovat, což je – z dnešního pohledu – jen dobře. Kdo ví, zda bychom se mohli dnes oddávat tomuto sportu, kdyby se ve středověku všichni chovali spořádaně.

Kuželky se samozřejmě časem vyvíjely. Kámen nahradilo dřevo a sport dostal svá jasná pravidla. Vytvořila se řada disciplín (aleger, bank, honér, kasino apod.), hospodští zřizovali kuželny se speciálními dra-

FOTO: ČTK

hami s povrchem z udusané hlíny.

I Jan Ámos Komenský se ve svých spisech několikrát zmínil, že metání koulí do kuželek je prospěšné, neboť dává tělu zdravý pohyb a oživuje ducha.

Opravdový sport se však z kuželek stal až v 19. století – tehdy vznikaly první kluby a asociace. Počátky organizovaného kuželnářského sportu v Československu sahají do roku 1937. Tehdy již existovala International Bowling Association (IBA), která ovšem zastřešovala americkou variantu (bowling). Obě hry vzala pod svá křídla nová organizace, která vznikla v roce 1952 v Hamburku: Federation In-

ternationale des Quilleurs (FIQ). Československo se členem stalo rok poté.

Dorážka, nebo do plných?

Než se vydáte do kuželny, alespoň letmo si prolistujte pravidla hry. Na rozdíl od mladšího bowlingu se hraje s devíti kuželnkami (bowling s deseti) vysokými 40 cm a vážícími 1,75 kg (tzv. král, což je střední kuželka, je o 3 cm vyšší a váží 1,78 kg).

Hrát může v podstatě každý, chce to jen nějakou tu sílu: koule (bez děr) o průměru šestnáct centimetrů váží 2,85 kg a vzdálenost, kterou musí urazit, je víc než devatenáct metrů.

Na rozdíl od bowlingu používají všichni hráči koule stejné hmotnosti.

Kuželnářská dráha je dlouhá 19,5 m a široká 134 cm. Je ohraničená postranními žlábků, které nepovedený hod usměrní tak, aby nebyly zasazeny kuželky. Starší dráhy mají místo žlábků mantinely, které však fungují stejně – když se koule dotkne mantinely, poražené kuželky se do skóre nezapočítávají.

Počítání je jednodušší než v bowlingu – každá poražená kuželka znamená jeden bod. Ve všech soutěžích (domácích i mezinárodních) se hraje tzv. sdružená disciplína (na 200, 100 nebo 60 hodů). „Sdružená“ proto, že polovina hodů se hraje tzv. „do plných“ (vždy do všech devíti kuželek) a polovina „dorážkou“ (po prvním hodu do plných doráží hráč dalšími hody kuželky, které zůstaly stát. Když se mu to povede, celý postup se opakuje). Oficiální pravidla prikazují hrát sdružené disciplíny na více drahách (200 hodů na čtyřech, 100 a 60 hodů na dvou).

Jak na to

Jste-li už vybaveni teoretickými znalostmi, nezbyvá než se vydat do kuželny. Na rozdíl od bowlingu nepotřebujete při kuželnkách speciální obuv.

Hrací prostor má rozměry 6,5 x 1,7 m, jeho středem se táhne tzv. náhozová deska (5,5 m na 35 cm) ze speciálního materiálu. Právě na ni se pokládá koule při odhodu.

Postavíte se na začátek náhozové desky tak, aby osa koule byla přesně nad osou desky, poté se pokusíte o čtyřkrokový rozběh a ve finále položíte kouli do určené zóny. A ona se přiměřenou rychlostí a správným směrem vydá ke kuželnkám a všechny je srazí... Tak to se poprvé asi nestane. Ovšem budete-li mít trochu trpělivosti, výsledky se brzy dostaví. ●

ADÉLA POLÁKOVÁ

INFORMACE

www.kuzelky.cz

Česká kuželnářská asociace (ČKA), Atletická 100/2, 160 17, Praha 6-Strahov (soutěže, výsledky, seznam klubů a heren)

www.fiq.org

Mezinárodní kuželnářská federace (FIQ)

Publikaci **Bowling a kuželky** vydalo nakladatelství Grada Publishing, 99 Kč. www.grada.cz

Více o bowlingu viz IN 5/2003